

ALMINNELIGE FORRETNINGSVILKÅR

Disse alminnelige forretningsvilkår ("Forretningsvilkårene") for Pareto Wealth Management AS ("Foretaket") er basert på norsk lovgivning og lovgivning innen EU og EØS-området som verdipapirforetak er forpliktet til å følge. Vilkårene erstatter i sin helhet tidligere versjoner av Forretningsvilkårene.

Forretningsvilkårene slik de til enhver tid foreligger er å anse som akseptert av kunden hver gang kunden inngir ordre, inngår avtaler eller foretar handler med Foretaket.

1 Kort om Foretaket

1.1 Kontaktinformasjon

Pareto Wealth Management AS
Organisasjonsnummer: 884 119 162
Dronning Mauds gate 3
Postboks 1418, Vika
Telefon: 23 23 99 00
Fax: 23 23 99 01
<https://www.paretowm.no/>

1.2 Hvilke tjenester Foretaket har tillatelse til å yte

Foretaket har tillatelse til å yte følgende investeringstjenester:

1. Mottak og formidling av ordre på vegne av kunde i forbindelse med ett eller flere finansielle instrumenter.
2. Utførelse av ordre på vegne av kunde.
3. Aktiv forvaltning av investors portefølje av finansielle instrumenter på individuell basis og etter investors fullmakt.
4. Investeringsrådgivning.

Foretaket har tillatelse til å yte investeringsrådgivning. Foretakets investeringsrådgivning er ikke å anse som uavhengig etter de betingelser som er oppstilt i lovgivningen. Med mindre det er særskilt avtalt vil Foretaket ikke gi Kunden en periodisk egnethetsvurdering.

Foretaket har tillatelse til å yte følgende tilknyttede tjenester:

1. Oppbevaring og forvaltning av finansielle instrumenter.
2. Utarbeidelse og formidling av investeringsanbefalinger, finansielle analyser og andre former for generelle anbefalinger vedrørende transaksjoner i finansielle instrumenter.

Foretaket har dessuten tillatelse til å:

1. stå registrert som forvalter (nominee) i norske eierregistre

Foretaket tar ikke betalt for kontofører oppdrag.

1.3 Tilsynsmyndighet

Foretaket står under tilsyn av Finanstilsynet¹.

---

¹ Adresse: Revierstredet 3, 0107 Oslo, www.finanstilsynet.no

2 Hva Forretningsvilkårene gjelder

Forretningsvilkårene gjelder for Foretakets investeringstjenester og tilknyttede tjenester så langt de passer, samt tjenester vedrørende transaksjoner i instrumenter som er beslektet med finansielle instrumenter. Forretningsvilkårene gjelder i tillegg til særskilte avtaler som inngås mellom Foretaket og kunden. Slike avtaler skal ha forrang fremfor Forretningsvilkårene i tilfelle av motstrid.

Foretaket er forpliktet til å følge regler for god forretningsskikk fastsatt for de enkelte markeder, herunder etiske normer fastsatt av Verdipapirforetakenes Forening (VPFF). De etiske normer og behandlingsreglene for klagesaker i henhold til disse finnes på www.vpff.no

3 Kundeklassifisering

3.1 Klassifisering

Foretaket er pålagt å klassifisere sine kunder i kundekategorier, som henholdsvis ikke-profesjonelle kunder, profesjonelle kunder eller kvalifiserte motparter. Det er gitt bestemmelser i lovgivningen om hvordan kategoriseringen skal skje. Foretaket vil informere alle kunder om i hvilken kategori de er klassifisert.

Klassifiseringen har betydning for omfanget av kundebeskyttelsen. Det stilles større krav til blant annet informasjon og rapportering til kunder klassifisert som ikke-profesjonelle enn til kunder klassifisert som profesjonelle. Videre har Foretaket i henhold til lovgivningen plikt til å innhente opplysninger om Kunden for å vurdere om tjenesten eller det aktuelle finansielle instrumentet/produktet er egnet eller hensiktsmessig for Kunden. Klassifiseringen har betydning for vurderingen av hva som vil utgjøre «beste utførelse» ved gjennomføring av handler for Kunden.

Kunder klassifisert som profesjonelle anses for å ha særlige forutsetninger for selv å vurdere de enkelte markeder, investeringsalternativ, handler og den rådgivning Foretaket yter. Profesjonelle kunder kan ikke påberope seg særskilte regler og vilkår som er fastsatt for å beskytte den ikke-profesjonelle kunde.

3.2 Endring av klassifisering

Kunden kan be Foretaket om å endre kundeklassifiseringen. For profesjonelle kunder som ønsker å bli behandlet som ikke-profesjonelle kunder må Foretaket samtykke i dette og avtale om dette må inngås mellom partene. Ikke-profesjonelle kunder som ønsker å bli klassifisert som profesjonelle kunder må oppfylle vilkår som er fastsatt i lovgivningen. Nærmere informasjon om fremgangsmåten ved omklassifisering, vilkår og om konsekvensene av omklassifisering kan fås ved henvendelse til Foretaket.

4 Kundens ansvar for opplysninger gitt Foretaket, regeletterlevelse, fullmakter mv.

4.1 Opplysninger

For å oppfylle kravene til «kjenne din kunde» etter hvitvaskingsregleverket og verdipapirhandellovgevingen om å foreta egnethets- og hensiktsmessighetstest, har Foretaket plikt til å innhente og oppdatere en rekke opplysninger om kunder. Innhenting av kundeopplysninger gjøres også for å oppfylle kravene til informasjon som kreves for FATCA²- og CRS³- rapportering i henhold til internasjonale avtaler Norge er bundet av. Kunden må ved etablering av kundeforhold meddele Foretaket blant annet personnummer/organisasjonsnummer/LEI⁴, adresse, skatteland, telefonnummer, reelle rettighetshavere til juridiske personer, samt personer med ordrefullmakt. Fysiske personer skal oppgi sitt eller sine statsborgerskap. Eventuelle endringer i kundeopplysninger skal straksmeddeles Foretaket skriftlig.

Kunden forplikter seg videre til å gi Foretaket fyllestgjørende og korrekte opplysninger om egen finansiell stilling, investeringserfaring og investeringsmål som er relevant for de ønskede tjenester og finansielle instrumenter. Kunden forplikter seg også til å informere Foretaket dersom det skjer endringer i opplysninger som tidligere er gitt. Slik informasjon er nødvendig for at Foretaket skal kunne handle i kundens beste interesse og gi råd om hvilke finansielle instrumenter det er egnet for Kunden. Ved ytelse av investeringsrådgivning må Foretaket dessuten sende egnethetserklæring til ikke- profesjonelle kunder.

Kunden er innforstått med at Foretaket er berettiget til å legge opplysningene gitt av kunden til grunn for sin vurdering av om tjenesten eller det finansielle instrumentet er egnet eller hensiktsmessig for kunden og vil i utgangspunktet ikke foreta egne undersøkelser.

Videre er kunden innforstått med at dersom Foretaket ikke gis tilstrekkelige opplysninger, vil Foretaket ikke kunne avgjøre om tjenesten eller det finansielle instrumentet er hensiktsmessig eller egnet for kunden. Ved investeringsrådgivning eller aktiv forvaltning vil kunden da bli informert om at den aktuelle tjenesten ikke kan ytes. Når det gjelder de øvrige investeringstjenestene vil kunden i slike tilfeller bli informert om at opplysningene gitt Foretaket er utilstrekkelige og at tjenestene er å betrakte som ikke hensiktsmessig. Dersom kunden på tross av slik advarsel fortsatt ønsker tjenesten, vil den likevel kunne bli gjennomført. Manglende eller ufullstendige opplysninger vil derved kunne redusere investorbekyttelsen kunden ellers er berettiget til.

4.2 Regeletterlevelse

Kunden er selv ansvarlig for å påse at kunden til enhver tid oppfyller alle krav som følger av lovgivningen og Forretningsvilkårene. Kunden må utvise et særskilt ansvar for å påse at kundens virksomhet ikke er i strid med bestemmelser om innsidehandel, markedsmanipulasjon og god forretningsskikk.

---

² Foreign Account Tax Compliance Act, gjelder personer underlagt amerikanske skatteregler

³ Common Reporting Standard, gjelder innenfor OECD

⁴ Legal Entity Identifier

Foretaket påtar seg intet ansvar for flagging, meldeplikt eller informasjon til regulert markedsplass eller myndigheter, med mindre dette avtales skriftlig.

4.3 Fullmakter m.v.

Kunden innestår for at egen handel og oppgjør skjer i samsvar med og innenfor de tillatelser og fullmakter som måtte gjelde for kundens handel med finansielle instrumenter. Kunden skal etter krav fra Foretaket dokumentere slike tillatelser og fullmakter.

Kunden skal gi Foretaket en oversikt over den eller de personer som kan inngi ordre, utføre handel, inngå annen avtale knyttet til finansielle instrumenter/produkter eller som har fullmakt til å akseptere handler på vegne av kunden. Handel eller aksept fra disse er bindende for kunden med mindre Foretaket ikke var i god tro med hensyn til den enkelte persons fullmakter. Kunden er ansvarlig for til enhver tid å holde Foretaket oppdatert med hensyn til hvem som kan inngi ordre eller akseptere handler for kunden.

Foretaket vil ikke akseptere fullmakter som angir rammer for den enkelte kundes handel, med mindre dette på forhånd er skriftlig avtalt.

4.4 Heftelsesfrie midler

Kunden forplikter seg til å sikre at de midler og finansielle instrumenter som det enkelte oppdrag omfatter er fri for heftelser av enhver art, så som pant, sikkerhetsrett (tilbakeholdsrett), arrest med videre. Det samme gjelder for de tilfeller der kunden handler som fullmektig for tredjepart.

4.5 Handel med aksjesparekonto

Dersom kunden ved inngivelse av ordre har oppgitt at midlene skal registreres på en VPS-konto som er tilknyttet en aksjesparekonto (ASK), er kunden bundet av handelen også i de tilfeller der de finansielle instrumentene ikke er omfattet av aksjesparekontoordningen, og således ikke lar seg registrere på den oppgitte aksjesparekontoen.

5 Kundens ansvar og risiko

Kunden er innforstått med at investeringer i og handel med finansielle instrumenter og andre beslektede instrumenter er forbundet med risiko for tap. Den investerte kapital kan øke eller reduseres i verdi. Verdien av de finansielle instrumenter avhenger blant annet av svingninger i markedene. Historisk verdiutvikling og avkastning kan ikke benyttes som pålitelig indikator på fremtidig utvikling og avkastning på finansielle instrumenter.

Finansielle instrumenter og andre beslektede instrumenter kan ha ulik likviditetsgrad. For mer detaljert informasjon om egenskaper knyttet til de ulike finansielle instrumenter samt risiko knyttet til handel med ulike finansielle instrumenter vises det til informasjonsskrivet «Egenskaper og Risiko knyttet til finansielle instrumenter», samt nøkkelinformasjon for det enkelte verdipapirfond og alternative investeringsfond på Foretakets [hjemmeside](#), samt kundenportalen.

Kunden må selv evaluere risikoen forbundet med det aktuelle instrument og marked. Kunden bør avstå fra å foreta investeringer i og handel med finansielle instrumenter og andre beslektede

instrumenter dersom kunden selv ikke er innforstått med den risiko som er forbundet med slik investering eller handel. Kunden oppfordres til å søke råd hos Foretaket og andre relevante rådgivere, og etter behov, søke utfyllende informasjon i markedet før kunden tar endelig beslutning.

Alle handler kunden gjennomfører etter at det er innhentet råd fra Foretaket skjer på kundens eget ansvar og etter kundens eget skjønn og avgjørelse. Foretaket påtar seg under enhver omstendighet inte tansvar for rådgivningen dersom kunden helt eller delvis fraviker de råd foretaket har gitt. Foretaket garanterer ikke for noe bestemt utfall av en kundes handel.

Også ved inngåelse av avtale om investeringstjenesten aktiv forvaltning må kunden selv evaluere risikoen forbundet med de aktuelle finansielle instrumenter og markeder. Foretaket vil med utgangspunkt i investeringsmandatet etter eget skjønn beslutte og foreta transaksjoner for kundens regning og risiko. Foretaket garanterer ikke noe bestemt utfall for forvaltningen av kundens portefølje.

6 Ordre og oppdrag- avtaleslutning

6.1 Generelt

Bestemmelsene i dette punktet gjelder ved ordreformidling og ordreutførelse gjennom Foretaket, herunder for handel med Foretaket som motpart. Punkt 6.2 og 6.4 gjelder også ved utøvelse av investeringstjenesten aktiv forvaltning.

Bestemmelsene gjelder både ved tegning og annenhåndshandel, med mindre annet er fastsatt.

6.2 Inngivelse og aksept av ordre og inngåelse av avtale

Ordre fra kunden skal inngis skriftlig på papir eller på annen måte fastsatt av Foretaket i den enkelte transaksjon (eksempelvis ved innsendelse av tegningsblankett).

Tilsvarende gjelder ved kundens aksept av tilbud fremsatt av Foretaket. Det er å anse som en aksept og ikke som en ordreinnleggelse når kunden aksepterer et tilbud som fremsettes av Foretaket uten at det har grunnlag i en ordre eller indikasjon fra kunden.

For aktiv forvaltningskunder vil Foretaket legge inn slike ordre i henhold til det investeringsmandat som gjelder for porteføljer.

Ordre og aksepter er bindende for kunden når ordren er mottatt av Foretaket med mindre annet er særskilt avtalt. Foretaket anses å ha bekreftet en ordre eller aksept når Foretaket per telefon, sms eller e-post har bekreftet mottak.

Foretaket er ikke forpliktet til å formidle eller utføre ordre eller inngå avtale Foretaket antar vil kunne medføre brudd på lovgivning eller regler fastsatt for det eller de aktuelle regulerte markeder eller regler fastsatt for den eller de aktuelle markeds plass(er). Tilsvarende kan Foretaket se bort fra aksepter dersom slike forhold antas å foreligge.

Kunden kan ikke forestå programhandel (bruke algoritmer) mot eller via Foretaket.

Ordre fra kunde som normalt handler for fremmed regning, dvs. for en fysisk eller juridisk person, vil bli avvist dersom kunden ved inngivelse av ordre ikke klart angir hvem ordren foretas for regning av.

6.3 Løpetid for ordre

Løpetid for ordre er 30 dager med mindre annet er særskilt avtalt.

6.4 Retningslinjer for ordreutførelse

Foretaket vil søke å sikre kunden best mulige betingelser ved utførelse av mottatte ordre innenfor oppdragsperiodens varighet samt ved plassering av ordre på vegne av kunden ved utøvelse av aktiv forvaltning. Foretaket har utarbeidet retningslinjer for ordreutførelse som blant annet angir i hvilke handelssystemer transaksjoner i ulike finansielle instrumenter skal gjennomføres. Handler vil bli gjennomført i overensstemmelse med disse retningslinjene med mindre kunden har gitt spesifikke instruksjoner om hvordan handelen skal gjennomføres. Ordren vil i så tilfelle utføres i tråd med slik instruksjon.

Foretaket forbeholder seg rett til å aggregere kundens ordre med ordre fra andre kunder, personer eller foretak som er eller ikke er tilknyttet Foretaket som beskrevet i retningslinjene for ordreutførelse. Tilsvarende gjelder for handler under aktiv forvaltning. Aggregering av ordre vil kunne finne sted dersom det er usannsynlig at aggregering generelt vil være til ulempe for kundene. Kunden er imidlertid innforstått med at aggregering av ordre i enkelttilfeller kan medføre en ulempe.

De til enhver tid gjeldende retningslinjene for ordreutførelse vil bli ansett som godkjent av kunden ved inngåelse av Kundeavtalen. Kunden har i denne avtalen uttrykkelig samtykket i at Foretaket kan handlefinansielle instrumenter for kunden utenom regulert marked eller multilateral handelsfasilitet.

7 Ordre og oppdrag- avtaleslutning

Oppgjørsfristen vil fremgå av sluttseddelen/bekreftelsen.

Rettidig oppgjør er betinget av at kunden stiller til disposisjon for Foretaket, eller den tredjepart som gjennomfører oppgjøret på Foretakets vegne, nødvendige midler og finansielle instrumenter senest på oppgjørsdagen.

Med mindre annet er særskilt avtalt, har Foretaket, eller den tredjepart som gjennomfører oppgjøret på Foretakets vegne, kundens tillatelse og fullmakt til, i samsvar med den enkelte handel eller transaksjon, å belaste kundens klientkonto, bankkonto eller å inngi anmodning om belastning av kundens bankkonto, så fremt ikke den aktuelle bank krever at særskilt skriftlig belastningsfullmakt skal være inngitt av kunden.

Kunden anses å ha levert VPS-registrerte finansielle instrumenter til Foretaket når de finansielle instrumentene er mottatt på en av Paretos konti i VPS eller på en annen av Foretaket angitt verdipapirkonto i VPS.

Kunden plikter senest på oppgjørsdagen å levere solgte finansielle instrumenter til Foretaket, eller den tredjepart som gjennomfører oppgjøret på Foretakets vegne, eller frigi de solgte finansielle instrumenter på sin verdipapirkonto i VPS eller annet tilsvarende register. Inngivelse av ordre om salg av finansielle instrumenter eller aksept av et salgstilbud medfører, med mindre annet er skriftlig avtalt, at Foretaket, eller den tredjepart som gjennomfører oppgjøret på Foretakets vegne, er gitt fullmakt til å anmode kundens kontofører om frigivelse av de aktuelle finansielle instrumenter, og til å kreve at frigivelsen straks registreres i VPS. For aktiv forvaltningskunder hvor Foretaket har disposisjonsrett over finansielle instrumenter skjer oppgjøret ved at Foretaket belaster eller godskrifer kundens beholdning.

Levering av fysiske finansielle instrumenter skal skje i henhold til særskilt avtale med Foretaket.

Kunden anses å ha betalt kjøpesummen til Foretaket når denne er godskrevet på Foretakets bankkontomed valutering senest på oppgjørsgdag.

Tegning og innløsning av verdipapirfondsandeler i Foretakets Investeringskontoløsninger gjennomføres av den respektive bank kunden har inngått avtale med. Levering og oppgjør vil derfor bli behandlet av leverandøren av de finansielle tjenestene som gjennomfører handelen. Behandlingstiden hos leverandørene kan variere, og leverandørene eller Foretaket svarer ikke for verdiendringer under saksbehandlingstiden. Kunden gjøres oppmerksom på at når det gjelder handler som foretas av andre, så er det forretningsvilkårene til disse foretakene som vil regulere kundeforholdet.

Ved oppgjør av handel i aksjer skal selger stille avtalt antall aksjer tilgjengelige fri for heftelser på oppgjørsgdag. Inngivelse av ordre om salg av slike finansielle instrumenter eller aksept av et salgstilbud medfører, med mindre annet er skriftlig avtalt, at Foretaket er gitt fullmakt til å instruere om overføring av de aktuelle aksjene til kjøper. Kjøper forplikter seg til å foreta innbetaling av kjøpesum samt meglerhonorar til Foretakets klientkonto med valutering per oppgjørsgdag. Foretaket vil i den grad rettidig levering finner sted fra kjøper og selger bistå teknisk i forbindelse med gjennomføringen av oppgjøret. Under forutsetning av at kjøpesum samt meglerhonorar er innbetaling til Foretakets klientkonto med valutering per oppgjørsgdag vil Foretaket instruere om overføring av de aktuelle aksjer til kjøper.

8 Rapportering om utførte tjenester – bekreftelse på avtaler og utførte oppdrag

8.1 Rapportering ifm handel i finansielle instrumenter, herunder tegning/innløsning i verdipapirfond (gjelder ikke aktiv forvaltning)

Foretaket vil ved sluttsseddel/bekreftelse eller på annen måte straks rapportere til kunden om de annenhåndsomsetninger som er gjennomført av Foretaket. Sluttsseddel/bekreftelse vil omfatte opplysninger om omkostninger i forbindelse med de transaksjoner og tjenester som er gjennomført for kunden. Foretaket forbeholder seg rett til å korrigere åpenbare feil i sluttsseddel eller annen bekreftelse. Slik korrigerings skal gjøres straks feilen oppdages.

For ordre videreformidlet til andre, herunder ordre om tegning eller innløsning av verdipapirfondsandeler, vil Foretaket ikke utstede sluttsseddel/endringsmelding, eller på annen måte gi kunden underretning om avtale som er sluttet for kundens regning og på hvilke vilkår handelen er sluttet. Dette vil kunden motta direkte fra leverandøren av de finansielle tjenestene, eller verdipapirforetaket som gjennomfører handelen. Likevel slik at levering av finansielle instrumenter registrert i VPS kan bekreftes ved endringsmelding fra VPS i den grad kunden har avtalt med kontoførerå motta slike bekreftelser.

Kunden forplikter seg til å kontrollere at sluttsseddel/endringsmelding er i samsvar med det kunden har inngitt som ordre umiddelbart etter mottak. Ved eventuelt avvik må Foretaket varsles snarest mulig. Dersom kunden ikke varsler vil dette kunne medføre at eventuelle krav bortfaller eller reduseres. Kunden gjøres oppmerksom på at når det gjelder handler som foretas av andre verdipapirforetak, så er det forretningsvilkårene til disse verdipapirforetakene som regulerer kundeforholdet.

8.2 Rapportering ifm aktiv forvaltning

Ved aktiv forvaltning vil Foretaket gi kunden skriftlige månedlige samt kvartalsvise rapporter over forvaltningen på kundens vegne. Rapportene vil bl.a. inneholde en oppgave over porteføljens innhold og verddivurdering, påløpte kostnader og avkastning.

Kunden har mulighet å motta informasjon om utførte transaksjoner for hver enkelt transaksjon i porteføljen og må i tilfelle gi beskjed om dette til Foretaket.

Rapportering utover det som fremkommer av dette punkt kan være regulert i særskilt avtale.

9 Reklamasjon mellom Foretaket og kunden

9.1 Generelt

Eventuelle reklamasjoner må rettes til Foretaket så snart som mulig.

Ved kjøp eller salg av finansielle instrumenter gjennom Foretaket gjelder de alminnelige regler om avtalers ugyldighet tilsvarende i forholdet mellom kjøperen og selgeren. Dersom kunden vil gjøre gjeldende at en avtale ikke er bindende grunnet ugyldighet, må kunden fremsette innsigelse om dette straks etter at kunden fikk kunnskap om eller burde fått kunnskap om de forhold som påberopes som grunnlag for ugyldigheten. I alle tilfelle må innsigelsen være fremsatt innen seks måneder etter at avtalen er sluttet. Slik innsigelse vil ha slik virkning i forhold til Foretaket som følger av de alminnelige regler om avtalers ugyldighet.

Muntlig reklamasjon eller innsigelse skal umiddelbart bekreftes skriftlig.

Dersom kunden ikke har reklamert innenfor den tid som er angitt i dette punkt 9, anses reklamasjonsretten som bortfalt.

For aktiv forvaltningskunder beregnes fristene i dette kapittel fra kunden mottok informasjon om gjennomførte transaksjoner.

I forbindelse med annenhåndshandel hvor partene har forhåndsgodkjent hverandre har Foretaket intetansvar for rettidig oppgjør og Kunden vil selv måtte gjøre gjeldende eventuell reklamasjon direkte overfor sin motpart.

9.2 Manglende sluttseddel/bekreftelse

Dersom kunden har avtalt å motta sluttseddel eller annen bekreftelse per e-post eller annet elektronisk medium og kunden ikke har mottatt slik sluttseddel eller bekreftelse innen utgangen av neste børsdag/bankdag etter at avtale er inngått eller etter oppdragsperiodens utløp, må kunden så raskt som mulig og senest innen utgangen av andre børsdag/bankdag etter at avtale er inngått eller etter oppdragsperiodens utløp, meddele dette til foretaket.

Dersom kunden har avtalt å motta sluttseddel eller annen bekreftelse per ordinær post og kunden ikke har mottatt sluttseddel eller annen bekreftelse innen tre børsdager og innen syv børsdager for kunder med utenlandsk adresse etter at avtale er inngått eller etter oppdragsperiodens utløp, må kunden så raskt som mulig og senest innen utgangen av henholdsvis fjerde og åttende børsdag etter at avtale er inngått eller etter oppdragsperiodens utløp meddele dette til Foretaket.

9.3 Feil i sluttseddel/bekreftelse

Kunden skal straks etter mottak av sluttseddel eller annen bekreftelse kontrollere denne. Kunden må så snart som mulig etter mottakelse og senest innen utgangen av neste børsdag/bankdag - dersom reklamasjon ikke kunne inngis innen normal kontortids utløp på mottaksdagen - gi melding til Foretaket dersom han vil gjøre gjeldende at noe av det som fremkommer av sluttseddelen/bekreftelsen er i strid med ordren, oppdraget eller den inngåtte handel. Dersom kunden ikke reklamerer som angitt over, vil kunden kunne bli bundet av handelen slik den fremgår

av sluttseddel/bekreftelse, selv om denne ikke er i samsvar med ordren/aksepten.

9.4 Reklamasjon over manglende eller feil oppgjør

Dersom levering til kunden av finansielle instrumenter registrert i VPS ikke er skjedd på oppgjørsdag og kunden har stillet de nødvendige midler til disposisjon for Foretaket, må kunden straks kontakte Foretaket og eventuelt erklære heving overfor Foretaket dersom kunden vil påberope forsinkelsen som grunnlag for å heve avtalen.

Dette likevel slik at hevingserklæringen ikke vil få noen virkning dersom kunden mottar oppfyllelse innento børsdager etter at slik hevingserklæring er mottatt. Kunden har i denne perioden ikke rett til å slutte dekningsavtale for Foretakets regning og risiko.

Med "straks" i foregående ledd forstås samme dag eller - dersom reklamasjon eller innsigelse ikke kunne inngis innen normal kontortids utløp - senest innen utgangen av neste børsdag. Fristen regnes fra det tidligste av:

1. det tidspunkt kunden fikk eller burde fått kunnskap om at levering ikke er skjedd ved innsyn på VPS-konto, ved hjelp av elektronisk bekreftelsessystem, ved underretning fra forvalter eller på annen måte, og
2. det tidspunkt endringsmelding fra VPS kom frem til eller i henhold til tiden for ordinærpostgang burde ha kommet frem til den adresse kunden har oppgitt.

Dersom betaling til kunden ikke er skjedd til den tid som er fastsatt i avtalen og kunden har levert de aktuelle finansielle instrumenter eller stilt disse til disposisjon for Foretaket, må kunden straks han har konstatert eller burde ha konstatert at oppgjør ikke er mottatt, kontakte Foretaket og eventuelt erklære heving overfor Foretaket dersom kunden vil påberope forsinkelsen som grunnlag for å heve avtalen. Kunden kan bare heve avtalen dersom forsinkelsen er vesentlig.

Dellevering til kunden gir ham ikke rett til å heve hele avtalen med mindre kunden har tatt uttrykkelig forbehold om full levering.

9.5 Reklamasjon over feil i registreringen på VPS-kontoen (når Foretaket er kontofører investor)

Dersom Foretaket er Kontofører Investor for kunden i medhold av punkt 15 første ledd, skal kunden straks gi melding til Foretaket vedrørende feil i registreringen på VPS-kontoen. Dersom slik melding ikke er mottatt av Foretaket innen utgangen av påfølgende børsdag etter at kunden mottok endringsmelding fra VPS, skal kunden anses for å ha aksepterte Foretakets registrering.

9.6 Manglende tilgang på oppgjørssystem

Dersom oppgjørsdagen for en transaksjon ikke er en virkedag skal oppgjørsdagen være nærmeste påfølgende virkedag. Med "virkedag" menes i forbindelse med betaling; enhver dag bankene i Oslo er åpne, og dersom oppgjør skal foretas i utenlandsk valuta bankene i aktuelt finanssenter er åpne.

Dersom oppgjør ikke kan finne sted som følge av norsk eller utenlandsk lovforbud eller annen lignende omstendighet utenfor partenes kontroll, skal oppgjør i stedet foretas på den senere dag som meddeles av Pareto og som skal falle på første mulige virkedag etter at den aktuelle hindring er opphørt. I så fall kan ikke partene påberope seg bestemmelsene om mislighold. Noen kompensasjon skal ikke ytes som følge av at en part er forhindret fra å utføre betaling eller leveranse av ovennevnte årsaker.

Dersom betaling i en bestemt valuta ikke kan finne sted på grunn av norsk eller utenlandsk

lovforbud, tiltak fra norske eller utenlandske myndigheter eller lignende omstendighet, skal betaling av aktuelt beløp på betalingsdag skje i NOK eller – dersom NOK ikke er tilgjengelig – i EUR eller USD etter Foretakets anvisning. Omregning skal skje etter valutakurs bestemt av Foretaket.

10 Ingen angrerett ved transaksjoner i finansielle instrumenter

Det er ikke angrerett etter angrerettloven på de tjenester og handler i finansielle instrumenter som omfattes av Forretningsvilkårene.

11 Handel i utlandet, herunder oppbevaring av kunders aktiva

For handel med og oppgjør av utenlandske finansielle instrumenter henvises til de handelsregler og oppgjørs- eller leveringsbetingelser som er fastsatt i det land eller av det regulerte marked eller den handelsfasilitet hvor de finansielle instrumenter er kjøpt eller solgt.

Dersom finansielle instrumenter eller kundemidler er oppbevart i en annen jurisdiksjon i forbindelse med ytelse av investeringstjenester eller tilknyttet tjeneste, vil Foretaket informere kunden om dette. Kunden er inneforstått med at dens rettigheter i forbindelse med slike aktiva kan avvike fra det som gjelder i Norge. Kunden er videre inneforstått med at oppgjør og sikkerhetsstillelse i utenlandske markeder kan innebære at kundens aktiva som er avgitt til oppgjør

eller som sikkerhetsstillelse ikke holdes atskilt fra det eller de av Foretaket benyttede utenlandske verdipapirforetaks og/eller oppgjørsrepresentanters egne midler.

Kunden er innforstått med at han selv bærer risikoen for egne aktiva som er overført til utenlandske banker, verdipapirforetak, oppgjørsagenter, sentrale motparter o.l. i form av oppgjør eller sikkerhetsstillelse, og at Foretakets ansvar overfor kunden for slike aktiva er begrenset i samsvar med lover og regler i det aktuelle land eller på det aktuelle marked. Foretaket påtar seg uansett ikke noe ansvar ut over det som vil følge etter norsk rett med mindre annet er skriftlig avtalt med kunden.

12 Mislighold

Kunden anses å ha misligholdt sine forpliktelser i henhold til Forretningsvilkårene bl.a. når:

1. Levering av finansielle instrumenter eller penger ikke skjer innen oppgjørsfristen eller kunden ikke oppfyller enhver annen vesentlig forpliktelse etter Forretningsvilkårene,
2. Kunden inngår særskilt avtale med sine kreditorer om betalingsutsettelse, blir insolvent, innleder gjeldsforhandlinger av enhver art, innstiller sine betalinger eller tas under konkursbehandling eller offentlig administrasjon,
3. Kunden avvikler sin virksomhet, eller vesentlige deler av denne.

Foretaket har ved mislighold rett, men ikke plikt til å:

1. Erklære samtlige uoppgjorte handler som misligholdt og ikke utførte oppdrag som kansellert og avsluttet.
2. Utøve sin sikkerhetsrett. Foretaket har tilbakeholdsrett i de finansielle instrumenter som Foretaket har kjøpt for kunden.

Dersom kunden ikke har betalt kjøpesummen innen tre dager etter oppgjørsfristen kan Foretaket, med mindre annet er skriftlig avtalt, og uten ytterligere varsel, selge de finansielle instrumentene for kundens regning og risiko til dekning av Foretakets krav. Sliktsalg skal normalt skje til børskurs eller en kurs som etter markedets stilling er rimelig.

Dersom de aktuelle finansielle instrumenter er overført til kundens verdipapirkonto i VPS eller annet tilsvarende register for finansielle instrumenter anses kunden å ha friggitt de finansielle instrumentene eller å ha gitt fullmakt til slik frigivelse for gjennomføring av dekningsalget.

3. Realisere andre aktiva enn de som er omfattet av punkt 2 ovenfor, og kunden anses å hasamtykket i slikt tvangssalg gjennom uavhengig megler.
4. Stenge alle posisjoner som er gjenstand for sikkerhetsstillelse og/eller marginberegning.
5. Benytte til motregning samtlige av Foretakets tilgodehavende mot kunden fra andre finansielle instrumenter og eller tjenester, herunder krav på kurtasje, utlegg for skatter og avgifter, krav på renter mv. og utgifter eller tap som følge av kundens mislighold av en eller flere forpliktelser overfor Foretaket, overfor ethvert tilgodehavende kunden har mot Foretaket på misligholdstidspunktet - enten kravene er i samme eller ulik valuta. Krav i utenlandsk valuta blir å omregne til NOK etter markedskurs på misligholdstidspunktet.
6. Gjennomføre for kundens regning og risiko hva Foretaket anser nødvendig til dekning eller reduksjon av tap eller ansvar som følge av avtaler inngått for eller på vegne av kunden, herunder reversering av transaksjoner.
7. Dersom kunden ikke leverer avtalt ytelse eller beløp, herunder ikke leverer de finansielle instrumenter på avtalt tidspunkt til Foretaket, kan Foretaket umiddelbart foreta dekningskjøp eller innlån av finansielle instrumenter for kundens regning og risiko for å oppfylle sin leveringsplikt overfor kjøper. Tilsvarende kan Foretaket foreta de handlinger Foretaket anser nødvendig for å redusere det tap eller ansvar som følger av kundens mislighold av avtale inngått med Foretaket, herunder foreta handlinger for å redusere risiko for tap knyttet til endringer i valutakurser, renter samt andre kurser eller priser som kundens handel er knyttet til. Kunden plikter å erstatte Foretakets eventuelle tap med tillegg av forsinkelsesrente og eventuelle gebyrer og utgifter.
8. Kreve dekket alle kostnader og tap Foretaket er blitt påført som følge av kundens mislighold, herunder, men ikke begrenset til, kurstap ved dekningshandel og reverseringsforretninger, utgifter påløpt ved lån av finansielle instrumenter, renter, tap som følge av endringer i valutakurser, renter m.m. og andre forsinkelsesgebyrer.

For finansielle instrumenter som er tatt opp til handel eller handles på en handelsplass, eller cleares av en sentral motpart vil det kunne gjelde regler om dekningskjøp. Dette innebærer at det kan iverksettes dekningskjøp for selgers regning dersom det finansielle instrumentet ikke er levert innen et visst antall dager etter oppgjørsfristen. Normalt vil dekningskjøp iverksettes fire dager etter oppgjørsfristen. Dennefristen kan forlenges til syv dager for mindre likvide finansielle instrumenter og til femten dager for finansielle instrumenter notert på et vekstmarked for små og mellomstore bedrifter. Dersom slikt dekningskjøp ikke er mulig, mottar kjøper et kontantvederlag i stedet. Den part som forårsaker forfalte handler kan ilegges bøter.

For øvrig gjelder kjøpslovens bestemmelser om forventet (antesipert) mislighold, herunder heving vedsløkt mislighold.

Ved dekningsstransaksjoner som følge av kundens mislighold eller forventede mislighold bærer kunden iht. punkt 12 nr. 8 over, risikoen for kurs- eller markedsendringer frem til dekningsstransaksjonen er gjennomført.

13 Renter ved mislighold

Ved Foretakets eller kundens mislighold svares rente tilsvarende til enhver tid gjeldende

forsinkelsesrente, jf. forsinkelsesrenteloven², med mindre annet er særskilt avtalt.

14 Godtgjørelse

Kunden vil før gjennomføring av en tjeneste motta nærmere informasjon om betalingsbetingelser og de totale kostnader kunden skal betale for det enkelte finansielle instrumentet, investeringstjenesten eller tilknyttet tjeneste. Herunder skal det opplyses om provisjoner, gebyrer og alle skatter og avgifter som skal betales via Foretaket. Om kostnadene ikke kan angis presist, skal grunnlaget for beregningen opplyses. I tillegg kan det forekomme andre avgifter og/eller kostnader som ikke betales eller blir pålagt gjennom Foretaket.

Foretaket forbeholder seg rett til å gjøre fradrag i kundens tilgodehavende for omkostninger som nevnt i første ledd, samt for eventuelle skatter, omsetningsavgifter o.l.

15 Kontoføring i VPS - Nominee

Dersom Foretaket skal være kontofører for kundens VPS-konti eller verdipapirkonti i annet tilsvarenderettighetsregister, skal det inngås egen avtale om dette.

Dersom Foretaket har finansielle instrumenter til oppbevaring (depot) for kunden, skal egen avtale inngås for denne virksomhet. Pareto kan i så fall inngå avtale med annen depotmottaker om forvaltning eller depot for kunden. Valg av slik depotmottaker skjer etter Foretakets beste skjønn og kunden anses å ha akseptert valg av depotmottaker med mindre annet fremgår av den særskilte forvaltnings- eller depotavtale. Foretaket påtar seg intet ansvar for slik depotmottakers eventuelle mislighold ved håndtering eller forvaltning av kundens aktiva.

16 Fullmektiger, forvaltere og oppgjørsagenter

Dersom kunden inngir ordre eller oppdrag som fullmektig, forvalter, oppgjørsagent el. for tredjemann, er kunden og den han opptre på vegne av eller for, bundet av Forretningsvilkårene. Kunden er solidariskansvarlig overfor Foretaket for denne tredjemanns forpliktelser i det omfang forpliktelsene er et resultat av kundens ordre eller oppdrag.

Dersom kunden benytter forvalter, oppgjørsbank eller andre mellommenn fordres det at dette reguleres i særskilt avtale. Bruk av slike mellommenn fritar ikke sluttkunden for dennes ansvar i henhold til Forretningsvilkårene.

17 Oppbevaring av kunders aktiva - klientkonti

Foretaket vil sikre at kundens aktiva holdes atskilt fra Foretakets egne aktiva og så langt mulig beskyttes mot Foretakets øvrige kreditorer. Kunden vil bli godskrevet renter på sine pengemidler etter Foretakets alminnelige betingelser.

Midler som Foretaket oppbevarer på vegne av kunden vil bli innsatt på Foretakets klientkonto i en bank. Denne konto vil normalt være samlekonto for midler foretaket oppbevarer på vegne av flere kunder. Dersom banken går konkurs, vil kontoen være dekket av den til enhver tid gjeldende sikringsordning for den aktuelle bank. Norske bankers sikringsordning erstatter et beløp på inntil kroner 2.000.000 per konto. Dersom kunders midler er plassert på samlekonto vil kundens samlede erstatning utgjøre kroner 2.000.000, slik at den enkelte kundes dekningsrett vil bli redusert. Dersom innskudd skjer i en kredittinstitusjon som ikke er medlem av den norske sikringsfondsordningen, vil dekningen fremgå av reglene for sikringsordningen i det landet kredittinstitusjonen er medlem.

---

² Lov av 17. desember 1976 nr. 100

Foretaket kan ikke anvende finansielle instrumenter Foretaket oppbevarer på kundens vegne med mindre annet er særskilt avtalt.

Kundens finansielle instrumenter vil, dersom disse er registrert i VPS eller liknende verdipapirregister, bli overført til kundens konto i dette register. Dersom det finansielle instrumentet ikke er registrert, vil det bli oppbevart i depot hos bank eller annet depositar. Dersom register, bank eller annen depositar går konkurs vil kundens finansielle instrumenter normalt være beskyttet ved separatistrett.

Foretaket har intet ansvar overfor kunden for de aktiva som er overført til kundekontoer hos bank eller annen tredjepart (herunder samlekontoe), så fremt Foretaket har oppfylt alminnelig krav til aktsomhet. Dette vil også gjelde dersom tredjepart blir insolvent eller går konkurs. For ytterligere informasjon se punkt 18.

18 Ansvar og ansvarsfritak

Foretaket er ikke ansvarlig overfor kunden for oppfyllelse av kjøp eller salg som leverandøren av de finansielle tjenestene, eller andre verdipapirforetak, har sluttet på vegne av eller med kunden.

Foretaket påtar seg intet ansvar for oppgjør dersom kunden ikke stiller til disposisjon for Foretaket de avtalte midler og/eller finansielle instrumenter på eller før oppgjørsdag. Foretaket er heller ikke ansvarlig dersom en uegnet eller uhensiktsmessig tjeneste ytes som følge av at kunden har gitt Foretaket ufullstendige eller uriktige opplysninger, jf. punkt 4.

Foretaket påtar seg intet ansvar for indirekte skade eller tap som påføres kunden som følge av at kundens avtale(r) med tredjemann helt eller delvis faller bort eller ikke blir riktig oppfylt.

Foretaket eller dets ansatte er for øvrig ikke ansvarlig for kundens tap så lenge Foretaket eller dets ansatte ved aktiv forvaltning, rådgivning eller gjennomføring av ordre eller oppdrag har oppfylt alminnelige krav til aktsomhet.

For de tilfeller der Foretaket har benyttet kredittinstitusjoner, verdipapirforetak, sentrale motparter, forvaltere eller andre tilsvarende norske eller utenlandske medhjelpere, vil Foretaket eller dets ansatte kun være ansvarlig for disse medhjelperes handlinger eller unnlatelser dersom Foretaket ikke har oppfylt alminnelige krav til aktsomhet ved utvelgelsen av sine medhjelpere. Dersom medhjelpere som nevnt i forrige punktum er benyttet etter ordre eller krav fra kunden påtar Foretaket seg intet ansvar for feil eller mislighold fra disse.

Foretaket er ikke ansvarlig for skade eller tap som skyldes hindring eller andre forhold utenfor Foretakets kontroll, herunder strømbrydd, feil eller brudd i elektroniske databehandlingssystemer eller telenett mv., brann, vannskade, streik, lovendringer, myndighetenes pålegg eller lignende omstendigheter.

Når handel er utført på en norsk eller utenlandsk utførelsesplass etter ordre eller krav fra kunden, vil Foretaket ikke være ansvarlig for feil eller mislighold begått av denne utførelsesplass eller eventuell tilknyttet sentral motpart. Kunden anses herved innforstått med at denne utførelsesplass eller den enkelte sentrale motpart kan ha fastsatt egne regler for regulering av sitt ansvar overfor medlemmer av utførelsesplassen eller den sentrale motparten, kunder mv. med større eller mindre grad av ansvarsfraskrivelse.

Foretaket er ikke ansvarlig for de tilfeller der forsinkelse eller uteblivelse skyldes at penge- eller verdipapiroppkjøret er suspendert eller opphørt som følge av forhold utenfor Foretakets kontroll.

Dersom regelverk eller offentlige myndigheter pålegger kunden å være registrert med Legal Entity Identifier (LEI) er det kundens ansvar å anskaffe og opprettholde denne. Kunden skal holde Foretaket skadesløs for eventuelle tap, krav og kostnader som Foretaket blir oppført som følge av at plikten til å anskaffe og opprettholde LEI ikke overholdes. Kunden kan ikke holde Foretaket ansvarlig for tap som kunden blir påført som følge av feil eller mangler ved LEI-registreringen. Begrensninger i Foretakets ansvar utover det som er angitt over, kan følge av særskilt avtale med kunden.

19 Tilbakeholdelse av skatter mv.

Ved handel i utenlandske markeder kan Foretaket i henhold til lov, forskrift eller skatteavtale være pålagt å holde tilbake beløp tilsvarende ulike former for skatter eller avgifter. Det samme kan gjelde for handel i Norge på vegne av utenlandske kunder.

Der slik tilbakeholdelse skal skje, kan Foretaket foreta en foreløpig beregning av det aktuelle beløp og holde dette beløpet tilbake. Når endelig beregning foreligger fra kompetent myndighet, skal eventuelt for mye tilbakeholdt skatt utbetales kunden så snart som mulig. Det vil være kunden som har plikt til å fremskaffe den nødvendige dokumentasjon for dette og for at dokumentasjonen er korrekt.

20 Avslutning av forretningsforholdet

Handler eller transaksjoner som ligger til oppgjør ved avslutning av forretningsforholdet skal avsluttes og gjennomføres så snart som mulig. Ved avslutning av forretningsforholdet skal Foretaket gjennomføre et sluttoppgjør der Foretaket er berettiget til å motregne i kundens tilgodehavende for Foretakets tilgodehavende herunder for kurtasje, skatter, avgifter, renter mv.

21 Interessekonflikter

Foretaket vil treffe egnede tiltak for å unngå at det oppstår interessekonflikter mellom Foretaket og dets ansatte og selskaper i samme gruppe som Foretaket, og Foretakets kunder hva angår kunders ordre til og handel med Foretaket, samt mellom Foretakets kunder hva angår deres ordre til og handel med Foretaket. Foretaket har herunder utarbeidet interne retningslinjer som har som formål å avdekke og redusere muligheten for interessekonflikter. En versjon av retningslinjene er tilgjengelig på Foretakets hjemmeside.

Retningslinjenes formål er å sikre at kundenes interesser ivaretas på en betryggende måte. Dersom tiltakene ikke med rimelig sikkerhet hindrer risikoen for at kundens interesser blir skadelidende, skal Foretaket tydelig opplyse kunden om mulige interessekonflikter, og om de tiltakene som er truffet for å redusere denne risikoen. Foretaket kan ikke yte investeringstjenester eller tilleggstjenester overfor kunden før kunden har fått slike opplysninger.

Det gjøres oppmerksom på at Foretaket har opprettet interne informasjonssperrer mellom avdelingene for rådgivning og aktiv porteføljeforvaltning, noe som begrenser informasjonsflyten internt. Dette kan medføre at Foretakets ansatte som har kontakt med en kunde kan være uten kjennskap til interessekonflikten med en annen kunde.

Særskilte taushetspliktbestemmelser kan medføre at Foretakets ansatte som har kontakt med kunden kan være forhindret fra å benytte eller ikke kjenner til informasjon som foreligger i Foretaket og som kan være relevant for kundens investeringsbeslutninger. Tilsvarende kan forvalter være forhindret fra å benytte informasjonen eller kjenner ikke til informasjon som foreligger i Foretaket og so kunne ha betydning for investeringsbeslutningene.

Foretaket og dets ansatte kan ha egne interesser i relasjon til de handler kunden vil foreta. Dette kan bl.a. følge av:

1. Rådgivning og utførelse av ordre for andre kunder,
2. Upubliserte investeringsanbefalinger (analyser) utarbeidet av Foretaket,
3. Ansattes egne posisjoner.

22 Verdipapirforetakenes sikringsfond

Foretaket er medlem av Verdipapirforetakenes sikringsfond i samsvar med gjeldende lovgivning.

Sikringsfondet skal gi dekning for krav som skyldes dets medlemmers manglende evne til å tilbakebetale penger eller levere tilbake finansielle instrumenter som oppbevares, administreres og forvaltes av medlemmene i forbindelse med utøvelse av investeringstjenester og/eller visse tilleggstjenester. Dekning ytes med inntil kroner 200.000 per kunde.

Sikkerheten dekker ikke krav som stammer fra transaksjoner omfattet av rettskraftig straffedom om hvitvasking av penger eller kunder som har ansvar for eller har dratt fordel av forhold som vedrører Foretaket, når slike forhold har forårsaket Foretakets økonomiske vanskeligheter eller bidratt til en forverring av Foretakets økonomiske situasjon. Sikkerheten dekker heller ikke krav fra finansinstitusjoner, kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper verdipapirforetak, verdipapirfond og andreforetak for kollektiv forvaltning, pensjonskasser og pensjonsfond, samt fra eventuelle konsernselskaper til Foretaket.

23 Tiltak mot hvitvasking av penger

Ved etablering av kundeforhold skal kunden gjennom legitimasjonskontroll mv. dokumentere sin identitet samt angi og dokumentere eventuelle fullmakts- eller representasjonsforhold, slik at Foretaket til enhver tid kan oppfylle sine plikter i henhold til regler som følge av tiltak mot hvitvasking av penger, slik disse til enhver tid gjelder.

Kunden er kjent med at Foretaket er eller kan være forpliktet til å gi offentlige myndigheter alle relevante opplysninger knyttet til kundeforholdet eller enkelttransaksjoner. Dette kan skje uten at kunden opplyses om at slike opplysninger er gitt.

24 Kundeklager

Kunden kan inngi klage til Foretaket. Det bør klart fremgå at det dreier seg om en klage. Foretakets retningslinjer for behandling av kundeklager er tilgjengelig på Foretakets hjemmeside.

Dersom Kunden ikke er tilfreds med klagebehandlingen hos Pareto, kan kunden bringe klagen inn for Verdipapirforetakenes Forbunds Etske Råd i samsvar med de etiske normer og behandlingsregler forsaker i henhold til de etiske normer.

Utenlandske kunder, herunder nordmenn hjemmehørende i utlandet, som kan påberope seg lover eller regler som gir beskyttelse mot rettsforfølgelse fra Foretaket i relasjon til sine forpliktelser overfor Foretaket, fraskriver seg denne rett så langt dette ikke er i direkte strid med de aktuelle lover eller regler.

25 Opplysningsplikt overfor myndigheter, klageorgan og andre

Foretaket vil uaktet lovbestemt taushetsplikt gi informasjon om kunden, kundens transaksjoner,

innestående på klientkonto og annet til de myndighetsorganer som måtte kreve dette i medhold av gjeldende rett.

Kunden anses å ha samtykket i at opplysninger som er undergitt taushetsplikt også kan gis til de regulerte markeder, sentrale motparter o.l. som måtte kreve dette i medhold av lov, forskrift eller andre regler fastsatt for disse organer. Likeledes anses kunden å ha samtykket i at slike opplysninger kan meddeles Verdipapirforetakenes Forbunds etiske råd der dette er påkrevet for behandlingen av klagesaker.

26 Endringer

Foretaket forbeholder seg rett til å endre Forretningsvilkårene. Endringer trer i kraft fra det tidspunktet de er publisert på Foretakets internettside, med mindre annet er oppgitt i forbindelse med endringen.

Endringer vil ikke ha virkning for ordre, handler, transaksjoner mv. som er inngitt eller gjennomført før tidspunktet for meddelelsen av endringene.

27 Meddelelser, språk og fullmakter

Kundens skriftlige meddelelser skal sendes pr brev, e-post, telefaks eller etter avtale pr annen elektronisk kommunikasjon. Meddelelser sendt pr telefaks skal bekreftes ved oversendelse av originalbrev, med mindre annet fremgår av disse vilkår. I den grad kunden vet eller burde vite hvilken enhet i Foretaket som er rette mottaker, må meddelelsen sendes til vedkommende enhet og anses i motsatt tilfelle for ikke mottatt av Foretaket. Kunden kan i kommunikasjon med Foretaket benytte norsk eller engelsk.

Kunden skal ved etablering av forretningsforholdet meddele Foretaket personnummer/organisasjonsnummer, adresse, telefon- og telefaksnummer, eventuelle elektroniske adresser samt eventuelle fullmektiger. Det samme gjelder for bankkontoer og verdipapirkontoer i VPSeller annet tilsvarende register. Eventuelle endringer skal straks meddeles Foretaket skriftlig.

28 Tolkning

I tilfelle motstrid med lovgivning som kan fravikes ved avtale skal Forretningsvilkårene ha forrang.

I tilfelle der det henvises til lovgivning, andre regler eller disse vilkår skal dette forstås slik disse lover, regler og vilkår til enhver tid gjelder.

Vedrørende forholdet mellom Forretningsvilkårene og øvrige avtaler inngått mellom Foretaket og kunden, se punkt 2 annet ledd.

29 Vernetting, lovvalg og tvisteløsning

Tvister i forholdet mellom kunden og Foretaket, herunder tvister som står i forbindelse med Forretningsvilkårene skal løses etter norsk rett med Oslo tingrett som (ikke-eksklusivt) vernetting.

Kunder med utenlandsk vernetting fraskriver seg enhver eventuell rett til å motsette seg at søksmål som har tilknytning til disse forretningsvilkår fremmes for Oslo tingrett. Kunder med vernetting i

utlandet kan, uavhengig av overnevnte, saksøkes av Foretaket ved slikt verneting dersom Foretaket ønsker dette.

Dersom kunden ikke er tilfreds med klagebehandlingen hos Foretaket, kan kunden bringe spørsmål om forståelsen av Forretningsvilkårene og forhold i tilknytning til Foretaket inn for Verdipapirforetakenes Forbunds Etske Råd i samsvar med de etiske normer og behandlingsreglene for saker i henhold til de etiske normer.

Utenlandske kunder, herunder nordmenn hjemmehørende i utlandet, som kan påberope seg lover eller regler som gir beskyttelse mot rettsforfølgelse fra Foretaket i relasjon til sine forpliktelser overfor Foretaket, fraskriver seg denne rett så langt dette ikke er i direkte strid med de aktuelle lover eller regler.

30 Behandling av personopplysninger, innsyn i lydopptak mv.

30.1 Generelt

Du finner nærmere informasjon om hvordan vi innhenter, lagrer og bruker dine personopplysninger og dine rettigheter i denne anledning i vår personvernerklæring på vår [hjemmeside](#).

30.2 Nærmere om oppbevaring av og innsyn i elektronisk kundekommunikasjon

Foretaket har lovpålagt plikt til å oppbevare all elektronisk kundekommunikasjon i tilknytning til ytelse av investeringstjenester. Foretaket foretar følgelig lydopptak av telefonsamtaler med kunder som foretas på fastlinje og mobiltelefon tilkoblet opptaksløsning. SMS og MMS sendt til mobiltelefon tilknyttet opptaksløsning blir også lagret. Bloomberg-kommunikasjon og e-poster oppbevares på medium som er ikke-manipulerbare. Personopplysninger vil bli lagret i det tidsrom som er nødvendig for å oppfylle Foretakets lovpålagte plikter.

Lydopptak, SMS og MMS med kunder kan gjenfinnes gjennom søk på blant annet tidspunkt for samtalen, telefonnummer som er oppringt og ansatte hos Foretaket som deltok i samtalen. E-poster og Bloomberg-kommunikasjon kan gjenfinnes med utgangspunkt i tidspunkt, navn, brukeridentitet og ord imeldingen.

Kundekommunikasjon kan gjennomgås av Compliance i Foretaket i kontrolløyemed.

Lydopptak blir lagret i et eget opptakssystem. Foretaket er behandlingsansvarlig for personopplysningene som registreres. Alle opplysninger behandles konfidensielt og i overensstemmelse med personopplysningsloven.

Foretaket kan bli pålagt å utlevere kundekommunikasjon til offentlige myndigheter og andre som har hjemmel i lov til å kreve utlevering. I tillegg kan lydopptak og elektronisk kommunikasjon utleveres til Verdipapirforetakenes Forbunds Etske Råd, blant annet i forbindelse med kundereklamasjoner.

Kunden kan kreve innsyn i lydopptak gjennom utlevering av kopi av lydfil eller skriftlig (transkripsjon) av lydfilen. Kunden må konkretisere hvilke samtaler som ønskes; dvs. er det samtaler knyttet til en bestemt transaksjon, bestemt tidspunkt eller med en bestemt ansatt hos Foretaket. Kunden får også tilbud om å komme og lytte på lydfilene i lokalene til Foretaket. Slike henvendelser rettes til pwm.compliance@pareto.no.